

ARIŠ

časopis PF PU

v Prešove

číslo **3**

máj 2007

**„Mam malo voľna, ale
znašam to statoční.“**

**Združenie
Orava**

Ej, kelemeš

**„Najprv sa bijú moje
deti, potom ich bije
môj manžel.“**

**Slnko svieti,
voda láka...**

NO NAME

**Leňochia,
hore sa!
Je ráno.**

**Krajina
nadprirodzených
vecí**

Katedra prírodovedných a technických disciplín PF PU v Prešove

doc. PaedDr. Ján Kancir, PhD.

PaedDr. Iveta Šebeňová, PhD.

doc. RNDr. Renáta Bernátová, PhD.

doc. Ing. Jana Burgerová, PhD.

prof. PaedDr. Jozef Liba, PhD.,
vedúci katedry

PaedDr. Alica Petrasová, PhD.,
tajomníčka katedry

Mgr. Dagmara Kaščáková,
interná doktorandka

Ing. Mária Krosnerová

PaedDr. Michal Pankevič,
interný doktorand

obsah

INFOÁR

Spisovateľka z knižnice **4**
Moyzesiana 07 **4**
O Združení Orava **5**
Staronový dekan, zmeny v AS **6**
Portugalsko očami našich žien **6-7**
Ach, to naše poslanie **8**
Konferencia v Raciborze **9**
Children's identity... **9**

BEZ BRNENIA

„Ja lem rada robju svoju robotu a hlavni jij virju“ **10-11**

HRACIA SKRINKA

Kto nemá slov, tancuje čardáš **12**

RECEPTOÁR

Sacherova torta **12**

13 RUBRIKA NA 13. STRANE

Radšej maľovať, ako zmaľovať **13**

ANKETIE

Čo Vaša dovolenka? **14**

KATAPULT 15-17

EXTRAKALIBER

M. Tokár: „Nápad u mňa príde pri čmáraní“ **18-19**
I. Timko: „Hudba je sprievodným javom mojho života“ **20**

ARTUŠUMENIE 21

JARMOK 22

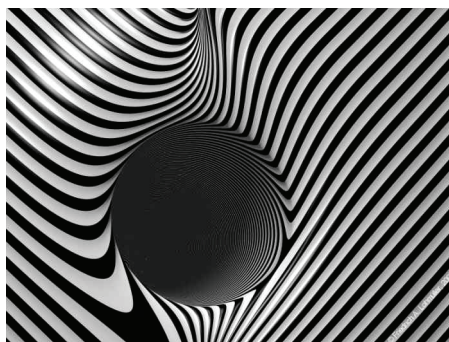
GALLERY ART

Tvorba M. Tokára **23**

ARTUŠ – časopis Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, Ul. 17. novembra 15, 081 16 Prešov.
Email: artus@unipo.sk. Číslo 3, máj 2007.
Redakčná rada: *Martin Dzurilla, Vladimír Fedorko, Antónia Miženková, Ján Pochanič, Peter Sabol.*
Výtvarná spolupráca: *Tatiana Bilančíková.*
Šéfredaktori: *Martin Klimovič, Radoslav Rusňák.*
Sadzba: *Hedviga Kochová.*
Tlač: Grafotlač, Prešov. Formát A4. Náklad 500 ks.
Výtvarná práca na titulnej strane: *V. Vardziková.*
Výtvarný návrh názvu ARTUŠ: *Lucia Gliganičová.*

hlásnik

Toto je hlas Večnosti. V nasledujúcich chvíľach Ťa vezmem so sebou do iného sveta – do sveta slova, svedomia, tajomstva a meditácie. Vypni televízor, MP3 a všetky svetlá, odhod

mobil a zhlboka sa nadýchni. Začni relaxovať. Hýb sa pomaly, pomalšie, až kým sa nepresta-neš hýbať úplne. Ponechaj si iba svoj vnútorný zrak ako jediného ochrancu a sprievodcu...

Si jedinou autoritou. Nijaká iná

neexistuje. Ty si ľudí vážiš a vieš ich rešpektovať. Dokážeš to, lebo si zvrchovaný pán svojho sveta – si mladý, jedinečný, neopakovateľný. Nikto nikdy nebol a už ani nebude, ako si Ty teraz. Máš svoju nevyčísľiteľnú cenu. Klonovanie, interrupcia a eutanázia sú hlúposťou. Aj to už dávno vieš. Máš v rukách svoj život, osud, lásku i večnosť... Pohrávaš sa s myšlienkou darovať krv. Som na Teba hrdý. Aj preto, že sa vieš zaľúbiť až po uši. Hoci tomu nerozumieš, je to tak dobre. Bez lásky by neboli ani mamy. Láska je bolesť. Očisťuje. Nie je to náhoda. Lebo náhoda nikdy neexistovala. Vymysleli si ju tí slabí, aby Ťa zmiatli a bol si ovládateľný. Ty ale myslíš. Si nositeľom inteligencie a vieš rozoznať pravdu a úprimnosť od klamstva a poloprávd. Vieš, čo chceš. Chceš rozhodovať o veciach, ktoré sa Ťa týkajú. Chceš prísť, vidieť a zvíťaziť. Práve preto si vážiš život. Pochopil si totiž, že nič nemusíš – lebo Ty skratka chceš. Preto sa často usmievaš. Takého Ťa mám najradšej. Nestrať svoj úsmev. Je to Tvoja najväčšia zbraň, ver mi. Naň budú raz spomínať aj Tvoje deti. Tie budeš milovať najväčšmi. Kvôli nim si na svete. Dávajú životu zmysel. Ten potrebujú všetci. Lebo kamaráti vedia zraďiť, vedia bodnúť. Dieťa nie. Poddá sa Ti. Verí Ti. A Ty ho nesklameš. Si na to priveľmi zodpovedný. Je to poslanie. Poslanie je cestou, ktorá je trnistá. Občas na nej vzplanieš a už si sa aj potkol. Ale vždy si vstal. Svedomie Ti nedalo zlomiť sa. Len slaboch sa nepostaví a Ty si nikdy nebol malomyseľný. BYŤ znamenalo pre Teba vždy viac, ako MAŤ.

Preto som rád, že som Ťa spoznal. Si lepší, než sa iným zdáš. Si lepší, než si sám myslíš. Si obrazom Večnosti. Si tým, čím si vždy mal byť. Prosím Ťa, nemeň sa.

Spisovateľka z knižnice

Pod slovom spisovateľ sa nám v mysli vynorí šedivý, bradatý dedko, ktorý chodí o paličke, alebo už neživý človek, ktorého sme raz videli na obrázku. Pred besedou, ktorá sa na pôde našej fakulty uskutočnila 17. apríla 2007, sme všetci očakávali, ako môže vyzeráť spisovateľka, ktorá napísala obľúbenú knihu *Naša mama je bosorka*. Prof. PhDr. Zuzana Stanislavová, CSc., nám predstavila mladú, peknú a temperamentnú ženu, autorku nového tisícročia – Gabrielu Futovú, ktorá mala od bosorky veľmi ďaleko.

Vyštudovaná novinárka ešte pred siedmimi rokmi pracovala v zmenárni, ale vydanie prvej knihy jej zmenilo život. Netušila, že bude známa, ľudia ju budú pozývať na besedy, že bude porotkyňou na recitačných súťažiach. Dnes má za sebou už 194 besied a vydanie 6-ich kníh. Vďaka knihe si našla prácu, ktorá ju baví. Gabriela Futová je nielen spisovateľkou; pracuje v knižnici, v Hevi klube a je aj matkou dvoch detí.

Energia a zmysel pre humor

Je to, čo jej určite nikdy nechýba. Jej knihy sú obľúbené nielen medzi deťmi, ale aj medzi rodičmi. Rodičia sú zvedaví, o čom môže byť kniha, ktorá tak upútala ich dieťa.

Autorka nám prezradila, že inšpiráciu pre svoje knihy nachádza v každodennom živote. Píše o veciach, na ktoré si spomenie zo svojho detstva, o čom snívala, o tom, čo odporovala zo skutočného života... „*najprv sa bijú moje deti, potom ich bije môj manžel, aby sa už nebili, niekedy sa mi ten náš život zdá veľmi smiešny...*“ alebo: „*Kamarátka mi hovorila, že niekedy má chuť svoje deti zabiť, nechápala som, ako to môže povedať, teraz, keď mám vlastné deti, už to chápem...*“, hovorí s úsmevom.

Pri písaní sa neradí s nikým, dá si poradiť len s pravopisom. Pred vydaním knihy *Nezblázní sa mamička* sa radila dokonca aj so psychologičkou.

Písanie knihy popri všetkých povinnostiach je niekedy naozaj ťažké. Na jednej knihe pracuje aj rok. Pri písaní ju vždy niekto vyrušuje: „*Mami, ja som hladný...!*“ Ako sama hovorí, „*to, že som spiso-*

vatelka, neznamená, že som niečím výnimočná, iná.“

Kritiku svojich kníh prijíma s úsmevom.

Mamky najviac kritizovali knihu *Naša mama je bosorka*, videli v nej vraj okultizmus. Keďže pracuje v knižnici, má spätnú väzbu. Vie, ktoré knihy majú deti rady, čo čítajú, čo sa im páči. Deti sú úprimné a hovoria jej, čo by mohla zmeniť, o čom by mala písať.

Pre svoje deti vyberá knihy ona. Najradšej čítajú „dobré knihy“. To sú také, ktoré keď začnú čítať, už ich nepustia z ruky. Deti večer pred spaním počúvali aj jej rozprávky. Najskôr sa tešila, že ich jej knižky bavia, no potom zistila, že sa im len nechcelo spať...

„*Deti v Hevi klube by chceli mať takú mamu, ako som ja, moje deti by chceli mať niekedy inú mamu...*“ V Hevi klube, pracuje s deťmi, rozvíja ich tvorivosť, komunikáciu, učí ich organizovať veci a realizuje zážitkové čítanie.

Aké sú jej plány do budúcnosti? Momentálne pracuje na knižke o psíkovi Fliperovi. Keďže sme si mohli na besede vypočuť úryvok z tejto knihy v podaní jej autorky Gabriely Futovej, deti a všetci čitatelia sa majú určite na čo tešiť. Niekedy by chcela napísať knihu aj pre dospelých. Ako hovorí, „*tém je veľa, ale dôležitý je spôsob písania.*“ Určite ho niekedy nájde aj pre dospelých, tak sa nechajme prekvapiť.

Júlia Tomková, 2. ročník

MOYZESIANA 2007

27. apríla 2007 sa na pôde Pedagogickej fakulty PU v Prešove uskutočnil už šiesty ročník spevákkej súťaže študentov vysokých škôl pedagogického zamerania Moyzesiana 2007. Jej organizátormi boli Prešovská univerzita v Prešove, Pedagogická fakulta PU a Prešovský hudobný spolok **Súzvuk**. Pred šiestimi rokmi sa teda začala písať história tejto súťaže, a v týchto dňoch pripísala nové riadky do svojej histórie.

Na Moyzesianu 2007 bolo prihlásených štrnásť súťažiacich v sólovom speve a dve komorné telesá. Súťažiaci reprezentovali štyri vysoké školy zo Slovenska – Univerzitu Konštantína Filozofa v Nitre, Ka-

tolickú univerzitu v Ružomberku, Žilinskú univerzitu a Prešovskú univerzitu v Prešove (FHPV a PF). Hlavná ťarcha organizácie spočívala na členoch Katedry umeleckej, estetickej a pohybovej výchovy, ktorí urobili všetko pre to, aby sa všetci účastníci cítili na Moyzesiane 2007 ako doma. Škoda, že z prihlásených sa niektorí nezúčastnili pre chorobu. Veľmi nás potešilo, že i v tomto roku prijali do poroty pozvanie významné osobnosti: Peter Dvorský, riaditeľ opery ŠD Košice, PhDr. Stanislav Bachleda, hudobný teoretik a kritik Bratislava, Elena Horváthová, sólistka DJZ Prešov.

Výsledky súťaže:

Cena M. Moyzesa: Zdenko Vislocký, KU Ružomberok, pedagóg PaedDr. Miriam Žiarná, PhD.

Cena rektora: Lucia Komárová, UKF Nitra, pedagóg Mgr. Iveta Pandiová.

Cena Dekana: Mária Hoppanová, UKF Nitra, pedagóg doc. Peter Koppal.

Cena za pôsobivú interpretáciu detskej piesne: Ján Bak, FHPV Prešov, pedagóg PaedDr. Marta Polohová.

Cena za pôsobivú interpretáciu piesne M. Moyzesa: Marianna Partilová, FHPV Prešov, pedagóg Mgr. Jana Ljubimová.

Ceny oceneným na slávnostnom vyhlásení výsledkov a koncerte víťazov odovzdali prof. František Mihina, CSc., rektor PU, doc. PhDr. Milan Portik, PhD., dekan PF a Peter Dvorský, predseda poroty.

Vitazom blahozeláme, a veríme, že sa stretne i v budúcich ročníkoch Moyzesiany. Za reprezentáciu našej fakulty ďakujeme Stanislavu Berezňákovovi a Michalovi Kučmášovi.

PaedDr. Ľubomír Šimčík
predseda organizačného výboru

Momentka z Moyzesiany
s predsedom poroty
Petrom Dvorským

Pár slov o Združení Orava pre demokraciu vo vzdelávaní s PaedDr. Alicou Petrasovou, PhD.

Každý deň chodievajú študenti okolo dverí „Oravy“, ale málo kto vie, čo to tá „Orava“ znamená. Môžete nám to objasniť?

Občianske združenie Orava pre demokraciu vo vzdelávaní je nezisková, mimovládna a profesijná organizácia, zastupujúca záujmy detí, pedagógov, rodičov a sympatizantov školy.

Čo je jej náplňou?

Zámerom Združenia Orava je:

- predstaviť pedagogickej verejnosti postupy vyučovania, učenia a riadenia podporujúce princípy demokracie, tolerance a spolupráce,
- prispievať k zmenám vo vyučovacom prostredí novým definovaním vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi, učiteľmi a rodičmi, učiteľmi navzájom, učiteľmi a riadiacimi pracovníkmi i navzájom medzi žiakmi,
- podporovať komunikáciu a spoluprácu medzi jednotlivými stupňami škôl, ako aj medzi jednotlivými členmi školskej komunity,
- podnietiť trvalé zmeny vo vyučovacích metódach a organizácii škôl tak, aby boli žiaci lepšie pripravení na život v demokratickej spoločnosti.

Kedy Združenie vzniklo? V dôsledku akého podnetu?

Vzniklo v roku 1991, keď minister školstva SR pri návšteve USA kládol otázku „Ako učíte demokraciu?“ Pedagógovia z University of Northern Iowa prišli s návrhom projektu, ktorý nazvali podľa regiónu Slovenska, kde začal svoju činnosť – Oravy. Organizovali sa prvé semináre, výmenné návštevy a stretnutia amerických a slovenských pedagógov, plánovali sa vzdelávacie programy za finančnej podpory Nadácie pre medzinárodný rozvoj v štáte Iowa, Americkej informačnej agentúry (USIA) a Nadácie otvorenej spoločnosti – Slovensko.

Kde sídli? Kde všade sú pobočky?

V Bratislave, v Dolnom Kubí-

ne, v Topoľčanoch a v Prešove.

Aké významné projekty už realizovala?

Najúspešnejším programom, ktoré Združenie Orava pre demokraciu vo vzdelávaní organizovalo, bol program „Čítaním a písaním ku kritickému mysleniu – ČPKM (Reading and Writing for Critical Thinking – RWCT“. Jeho realizácia obohatila školskú prax a sta-

la sa základom na vytvorenie nových vyučovacích postupov, ktoré sa snažia ukázať žiakom, akým spôsobom sa majú učiť a prevziať zodpovednosť za svoje vlastné učenie. Jedným z nich je Rámec pre vyučovanie a učenie – EUR, ktorý tvorí východiskový bod projektu Čítaním a písaním ku kritickému mysleniu. Rámec pre vyučovanie a učenie – EUR (ďalej len „Rámec“), ponúka konceptuálnu základňu na vyučovanie, ktorú možno realizovať systematicky v rôznych ročníkoch a na rôznom učebnom obsahu. Keď žiaci použijú tento rámec pri samostatnom myslení a učení, budú schopní kontextualizovať svoje vedomosti tým, že ich pričlenia k už poznatým, aktívne sa zapoja do nového spôsobu učenia a budú uvažovať o tom, ako táto nová učebná skúsenosť zmení ich chápanie učiva. Hodnotenia účastníkov vzdelávacích programov, ktoré v priebehu svojej činnosti organizovalo Združenie Orava pre demokraciu vo vzdelávaní, naznačujú, že edukačnú stratégiu EUR je možné úspešne aplikovať v triedach v rámci bežne organizovaného vyučovacieho dňa. Na základe úspešného etablovania sa možno usudzovať jeho prínos pre aktívne učenie, samostatné a kritické myslenie žiakov rôzneho stupňa a typu. Skúsenosti učiteľov

hovorí, že žiaci, ktorí majú sklon k neúspechu v škole, dosahujú v dôsledku týchto vyučovacích postupov lepšie výsledky, sú motivovanejší a aktívnejšie sa zapájajú do procesu učenia sa.

Kto sa môže stať členom tohto združenia? Aj študenti?

Členom združenia sa môže stať každý, kto vyplní prihlášku zadajú aj na internetovej stránke a zaplatí členský príspevok 300 Sk. Členstvo sa obnovuje raz ročne.

Aké výhody a povinnosti to so sebou prináša?

Povinnosťou členstva je každoročné platenie členských poplatkov. Výhodami členstva sú: zdarma NOTES (Štyrikrát ročne vychádza metodicko-odborný časopis NOTES, ktorý slúži na propagáciu združenia. Poskytuje priestor pre výmenu vedomostí a skúseností, nových prístupov, osvedčených metód a stratégií vo vyučovaní a učení medzi pedagógmi všetkých stupňov a typov škôl.), ďalej zníženie poplatkov, napr. pri konferenciách.

Ste vedúcou kancelárie v Prešove, ako ste sa k tomu dostali a prečo práve sídli na našej fakulte?

V rokoch 1998-2001 som bola jednou z účastníčok programu „Čítaním a písaním ku kritickému mysleniu“. Najpočetnejšou a najaktívnejšou skupinou boli pedagógovia z východného Slovenska, čo pravdepodobne rozhodlo, že vznikla prešovská kancelária. Vedenie fakulty (vtedajší prodekan doc. Portik bol tiež účastník spomínaného programu) ponúкло naše priestory pre novú kanceláriu. Vtedajší prezident Združenia Orava, pán Kurtis S. Meredith, PhD., z University of Northern Iowa, túto ponuku vrelo uvítal a predložil na schválenie správnej rade.

Združenie Orava má za sebou už množstvo programov ďalšieho vzdelávania pedagógov. Bohaté skúsenosti z tejto činnosti sme sa preto rozhodli využiť aj pri práci s viac špecifickou skupinou, pedagógmi rómskych žiakov.

Kde môžeme nájsť viac informácií o Orave?

www.zdruzenieorava.sk

Zhovárala sa Lenka Rohaľová.

Portugalsko očami

Spomienka na Porto

Na počiatku bolo slovo – otázky a odpovede, prihláška, vybavovačky a „stresovačky“, keďže som už mala kúpenú letenku a z univerzity napísali, že pre nás nemajú v internáte miesto. Poslali kontakt na súkromné bývanie – ako luxusne to znie na to, že to bol rozpadávajúci sa dom, avšak dotýčny pán odpovedal len na prvý fax a na ďalší mail, druhý mail ani fax už nereagoval. Nakupovanie, balenie a prebaľovanie pre váhový limit, veľa objatí pri rozlúčke a už som sa viezla IC-čkom do Blavy, odkiaľ sme sa letecky dopravili cez Frankfurt až do Porta, ktoré sa na 3 mesiace a 1 týždeň stalo mojim domovom...

Vysvitlo, že pán Piesok (doslovný preklad jeho portugalského mena Areias), na moje maily a fax neodpovedal preto, lebo nevedel po anglicky! Nakoniec všetko dobre dopadlo a ja som si pomaly, ale isto začala uvedomovať, že som v Porte.

Som človek veľmi zvedavý, a tak hneď, ako sme si trochu oddýchlí, vybrali sme sa preskúmať terén. Porto je krásne mesto a aj keď je druhým najväčším mestom Portugalska, nepripadala som si tam cudzo a stratená. Už neviem, či to je mojou dobrou orientáciou, alebo priateľskými ľuďmi, ale Porto na mňa vôbec nepôsobilo ako veľko-

mesto. A myslím si, že ani tí, ktorí zmyslom pre orientáciu nejako neoplývajú, by sa tu nestratili, lebo tak ako sa hovorí, že všetky cesty vedú do Rima, tak v Porte vedú

No povedzte - tie portugalské deti sú ako naše...

buď k rieke alebo od nej. Jej meno je Douro. Vlní sa pomedzi portugalské vršky a ústi do oceánu. Keďže milujem more, táto časť mesta bola pre mňa najkrajšia – Ribeira s malými obchodíkmi so suvenírmi a kaviarničkami, škriekajúcimi čajkami a hojdajúcimi sa loďkami, Gaia s vínnymi pivnicami, pravým portským a kľukatými uličkami, Foz s vlnobitím, jemnučkým pieskom, mušľami, barmi a neopísateľnými západmi slnka.

Čo sa školy týka, organizácia nie je ich silnou stránkou, najmä keď našou tútorkou bola Graça. Našťastie, ostatní ľudia z fakulty boli veľmi milí a vždy ochotní pomôcť nám.

Po počiatkových ťažkostiach sme si nakoniec rozvrh zostavili sami podľa vlastných predstáv, aj keď sa nám naša tútorka snažila nahovoriť, že si musíme vybrať jednu skupinu a chodiť s ňou. My sme, našťastie, dali na radu našej slovenskej tútorke a zdravému slovenskému rozumu a vybrali sme si prevažne praktické disciplíny (z ktorých mnohé sa na našej fakulte ani nevyučujú), napríklad korčuľovanie, outdoor sports – orientačný beh a lezenie, design, keramiku, hudobnú, angličtinu,...

Asi najcennejšie bola pre mňa prax na ZŠ, dala mi naozaj veľmi veľa. Absolvovala som prax v štátnej, súkromnej, prestížnej aj špe-

Erika Franková a Veronika Jalčová v objatí mužov...

Staronový dekan, obmenený Akademický senát

V poslednom čase bolo v éteri cítiť prítomnosť volebného ducha. Uskutočnila sa totiž voľba dekana Pedagogickej fakulty PU v Prešove, ktorej predchádzali voľby do Akademického senátu PF.

Novým predsedom Akademického senátu (AS) sa stal Prof. PaedDr. Jozef LIBA, PhD. Pod jeho vedením v pozmenenom zložení pracujú členovia Akademického senátu Mgr. Tatiana DUBAYOVÁ, PaedDr. Klaudia KOŠALOVÁ, PaedDr. Erika NOVOTNÁ, RNDr. Alena PRÍDAVKOVÁ, PhD., Mgr. Alžbeta SABOLOVÁ, Doc. PhDr. Ľuba SIČÁKOVÁ, CSc., PaedDr. Zuzana SLÁVIKOVÁ, PhD. Za študentskú časť boli zvolení Mgr. Antónia MIŽENKOVÁ, Jana CIBULKOVÁ, Gabriela ONDERČOVÁ, Lenka ROHALOVÁ.

Členovia Akademického senátu jednohlasne zvolili za dekana Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove do. PhDr. Milana Portika, PhD., pre ktorého je to druhé funkčné obdobie.

Želáme zvoleným zástupcom do AS i pánovi dekanovi postupné naplnenie plánov a vízií o budúcnosti našej fakulty.

mi našich žien...

ciálnej ZŠ (veľké rozdiely), odučila som napríklad matematiku na súkromnej anglickej škole, čo bol pre mňa veľký zážitok, lebo po prvýkrát som sa mohla s deťmi normálne rozprávať, nazbierala som veľa praktických skúseností a doniesla som si množstvo super nápadov, materiálov a zážitkov. A tiež možnosť ilustrovať knihu, ktorú som, samozrejme, využila.

Z mimoškolských skúseností mi určite veľa dalo to, že som bola sama v cudzine (aj keď to nebolo prvý raz), kde som si život riadila sama a stretla sa s rôznymi ľuďmi rôznych národností, názorov, spôsobov života. V našom dome bývali 2 Rakúšanky, 2 Slovinky (aj keď ich tam bolo stále viac, lebo za nimi chodilo veľa kamarátov), 1 Nór, 1 Portugalka a asi 2 – 3 mačky. Priateľila som sa aj s Poliakmi, Španielmi, Talianmi, Brazíľčanmi či Turkami. Úžasné boli rozhovo-

Lepšia tvár Portugalska

ry na rôzne témy, pri ktorých som sa dozvedela, aké rozličné názory na jeden problém môžu byť, ako vie kultúra ovplyvniť nazeranie na svet a že predsudok je len strach z neznáma.

Keď sa ma niekto pýta, ako som sa mala v Portugalsku, môžem povedať len jedno – fantasticky! Tie tri mesiace zbehli ako voda, ani som sa nenazdala a už som sedela v lietadle domov. Bola to obrovská životná skúsenosť, ktorú každému jednoznačne odporúčam! Som veľa-

mi rada, že som mala takú možnosť a ďakujem všetkým, ktorí ma v mojom snažení podporili.

Veronika Jalčová, 3. ročník

Krajina nadprirodzených vecí

Prebudila som sa na budík a otvorila oči do absolútnej tmy. To sa zmenilo vo chvíli, keď som otvorila ťažké drevené okenice a okno. Izbu zalialo slnko a čerstvý vzduch okorenený zápachom rýb. Na moje vlastné počudovanie, vo mne vyvolal úsmev. „Posledný deň si tebou nenechám otráviť!“ zakričala som do rušnej, asi tri metre širokej, uličky. Posledný deň, posledná ranná káva, posledná prechádzka mestom, posledné nezabudnuteľné chvíle. Poslednýkrát si môžem vychutnať pohľad na staré rozpadnuté domy, ale aj na nádhernú ornamentálnu architektúru, na palmové parky, posledné pálenie horúceho piesku a slanú chuť oceánu... Posledné zbohom Portugalsku!

Portugalsko susedí so Španielkom a leží v západnej Európe na Pyrenejskom polostrove, ktorý zaberá iba 15% s rozlohou 92 390 kilometrov štvorcových. 9,9 milióna obyvateľov tvorí temperamentnú kultúru žijúcu v krajine nádherných riečnych kaňonov, úrodných nížin a skalnatých pobreží, obmývaných Atlantickým oceánom.

Chcela som, ako sa vraví, „vidieť svet“, spoznať novú kultúru, nových ľudí, zažiť niečo vzrušujúce a nádherné. A to sa mi aj sčasti podarilo. Spoznala som nespočetné množstvo nových príjemných ľudí, získala nové životné skúsenosti, zažila aj dobré aj zlé situácie. Portugalsko je krásna krajina, ale trochu „extrémna“. Na jednej strane je pustá, nehostinná a kamenistá,

na druhej strane nádherné parky plné zelene, paliem a jazier vám vyrazia dych. A ešte je tu oceán, živel mnohých podôb.

Vedeli ste, že veria v nadprirodzené sily?!

Silne veriaci hravý portugalský národ rieši svojisky životné problémy. Ak máte doma málo miesta, na balkóne je ho dosť! Trebárs aj pre toaletu. Portugalci zrejme ve-

Tváre Portugalska - tá horšia.

ria, že plagát Harryho Pottera namiesto škridlí v streche ich ochráni nielen pred zlým Voldemortom, ale aj pred dažďom. Nechajte sa nimi inšpirovať! Jednoducho sa nechajte ohúriť krajinou plnou nadprirodzených vecí - PORTUGALSKOM.

Erika Franková, 3. ročník

Študentky sa zúčastnili mobility v rámci programu Sokrates Erasmus.

Foto na strane autorky.

**Ach, to naše poslanie!
(sebareflexia pedagogickej
praxe)**

Život je mozaika zložená z každodenných udalostí, situácií, životných skúšok či inej spleti osudu. Každé poslanie človeka si vyžaduje isté miesto, čas a iné okolnosti, ktoré mu prislúchajú a vyplývajú z danej pozície.

Neminulo to ani nás, študentov končiacich ročníkov. Prax v škole, ktorá dozaista mnohým pomohla ujasniť si kadiaľ vedie cesta. My, ktorí o malú chvíľu musíme byť pripravení na let životom, kde už nám nebudú ospravedlnené naše úlety. Odbíja plnosť času... Chceme, aby sa zastavil... Ešte nechcem nikoho viesť, sama potrebujem byť vedená. Ovocie nedozrelo, no musí sa trhať a dať priestor iným, aby sa ukázali plody dobrej jablone.

Život je škola a škola je život. Ťažko tomu porozumejú tí, ktorí to nikdy neprežili, ktorí aj životom, aj školou preleteli akoby po ľade. Plytký a prázdny čas márnenny zbytočne, radšej ho nikdy neprežiť ako takto!

Skúsenosť z praxe, od ktorej som nečakala nič, predsa zanechala stopy. Miestami si uvedomujem, že je aj dobré nečakať od života a ľudí nič, aspoň sa človek nesklame. Iba ak poteší. Pre mňa však bola prax skutočným prekvapením, ale nie takým, ako si mnohí myslia. Bola zážitkom detských osudov – ich pocitov, prianí, ťažkostí, úspechov i zranení.

V plne organizovanej škole sa pracovalo na plné obrátky. Deti, nasmerované učiteľkou k aktivite, usilovnosti a pohotovosti, boli neskutočne živé a pracovité. I keď vždy každý úľ (nie núl) tvoria rozmanité včeličky obalené do svojich jedinečností.

Keď si v hlave opäť pretáčam film, najlepšie spomienky a skúsenosti sa mi vybavajú z predmetov ako sú čítanie, slovenčina, hudobná či výtvarná výchova. Bude to asi tým, že ľavá hemisféra mozgu mi zakrpatela, ostala v zárodku a nie a nie dozrieť.

Práca bola nenahraditeľnou skúsenosťou, kde nešlo len o „odučenie“, splnenie si povinností,

ale hlavne o to, niečo deťom, ktoré stáli predtým mnou, odovzdať. Nikdy nezabudnem, ako sa deti chytili učiva, ktoré som im odovzdala. Ako ho každé z nich interpretovalo svojším, originálnym spôsobom, kde bolo možné – už v tomto veku – vidieť vzťah k predmetu, zodpovednosť...

Inou skúsenosťou boli predmety ako prvouka, matematika, ku ktorým až taký blízky vzťah nemám. No práca na týchto hodinách sa pre mňa stala akýmsi motivantom.

**„Pani učiteľke
venuje Janko“.**

Samotné deti objavili v úlohách inšpiráciu, ktorou ma „nakazili“. Všetko sa to dialo v akejsi synchrónii, vyváženosti, kde rôznorodosť ukázala zmysel všetkého.

Zaujímavé bolo pozorovať deti počas prestávok. Prejavy ich osobnosti do seba zapadali ako puzzle. Jedni boli živí, huncútski, iní pokojní. Práca bola zaujímavá a podnetná, no ťažká pre tých, ktorí chcú skutočne odovzdať budúcej generácii čo najviac, a to nielen vedomosti, ale i skúsenosti, učiť ich poznávať, hľadať, riešiť...

„Zmena je život,“ hovorí jeden výrok. Ja hovorím: „Zmena je štýlom života. Nie všetci prijímame zmeny s nadšením, nie každému zmeny „režú“, no treba ich brať ako súčasť života, aby nás jednotvárnosť nepohltla.“

Učiť a učiť. Aj na to sa dá pozerieť z rôznych uhlov. Učiť leď bolo a učiť skutočne. Teraz narážam na úplne iné veci a pokúsim sa úspešne dopísať túto myšlienku: učiť v plne organizovanej škole a učiť v málotriedke. Pri práci v málotriedke som narazila na silnú vlnu náročnosti. Nemohla sa plne venovať jednej triede, jednému učivu a hlavne organizácia hodiny, strázenie si času, nie je žiadna maľina. Všetko si vyžaduje dávku praxe, prijímania ponaučení. Ťažisko teraz bolo na mne, usmerniť prácu tak, aby bola efektívna. Novosťou sa pre mňa stala príprava na hodiny cez PC – PowerPoint, pretože cvičná učiteľka bola počítačovo a matematicky orientovaná. Bola to však vďaka práci, aspoň som vyskúšala niečo nové.

Najťažšie sú konce. Ale na každom konci je nádherné to, že niečo nové začína. Alebo inak povedané

– ak je lúčenie ťažké, znamená to, že všetko, čo sme prežili, bolo krásne. Asi to bude pravda.

Počas celej praxe som sa snažila pristupovať k žiakom tak, aby som ich čo najviac spoznala, aby sa mi podarilo odhaliť ich vnútro, ich nadanie, talent, slabé miesta. Bolo pre mňa ťažké, keď som si uvedomila, že odchádzam a možno si už nik nevšimne, že jedno dieťa v triede je vnútorne slabé a neustále potrebuje pochvalu, povzbudenie a pochopenie. Teraz hovorím o Jan-kovi.

„Volám sa Jano!“ predstavil sa. Odpovedala som: „Hádam Janko, veď si ešte maličký!“ Vtedy sa na mňa pozrel cez okuliare smutnými očkami a pridal nesmelý úsmev. Zrejme sa to dotklo jeho skromnej dušičky, pretože ten úsmev nebol výrazný, ale pery sa dozaista pohlili. Celé tri týždne som z neho dostávala slovo po slove – ako ťažko sa s niektorými rozpráva. Tak som zvolila gesto – pochvalu pred spolužiakmi, cukrík na zastávke... Povedal ďakujem a „pribalil“ úsmev. Zahrialo ma kdesi vo vnútri. Takto to išlo tri týždne, až prišiel čas odchodu. Nerozprával nič, ako zvyčajne, len pozoroval a pozoroval. Nevedno, čo mu lietalo myšliou. Rozlúčila som sa a pomaly odchádzala. Vtedy prišiel za mnou s poskladaným papierom v malej dlani. „Toto je pre vás, pani učiteľka.“ Poďakovala som a otvorila papier, na ktorom bolo veľké smutné srdce a navyše plakalo. Nápis hovoril: „Pani učiteľke venuje Janko“. Prvýkrát napísal JANKO, už nie Jano. Vtedy, za očami pršalo – pršalo v obidvoch srdciach. A nik z nás sa necítil dosť silný na to, aby tento dážď pustil von. Asi by sme ho potom dážď neustrážili. No táto chvíľa sa stala pre mňa ocenením.

A ako som spomínala, na každom konci je nádherné, že niečo nové začína. Verím, že aj u Janka a ostatných detí v škole tiež.

Ako hovorí Komenský: „Deti sú ako hodiny, ak ich správne natočíš, dokážu v správnej chvíli ukázať správny čas.“ Dajme týmto živým kvetom zeme priestor byť tým, čím skutočne môžu byť. Veď byť učiteľom znamená byť ukazovateľom smeru. Ukážme ten správny smer. Alebo nevedme, ak nepoznáme cestu.

(ová)

CHILDREN'S IDENTITY AND CITIZENSHIP IN THE VISEGRAD CONTEXT

Medzinárodná vedecká konferencia s názvom *Detská identita a občianstvo vo visegrádskej kontexte* sa konala na pôde Pedagogickej fakulty PU v dňoch od 25. do 27. apríla 2007. Najviac kompetentná osoba, ktorá by mohla porozprávať o samotnej konferencii, je pani prodekanka pre zahraničné vzťahy PF doc. PhDr. Iveta Kovalčíková, PhD., ktorá bola zároveň aj hlavnou organizátorkou medzinárodnej vedeckej konferencie, v spolupráci so slovenskými, maďarskými, českými a poľskými kolegami.

Samotná konferencia prebiehala v pléne v anglickom a slovenskom jazyku a v jednotlivých skupinových diskusiách a workshopoch v anglickom jazyku. Konferencia sa niesla v znamení profesionality, vysoko odbornej úrovne a príjemnej atmosféry, a to aj vďaka

významným slovenským a zahraničným hosťom a mnohým iným, ktorí svojimi prezentáciami obohatili celú zúčastnenú akademickú obec. Spomeniem snáď kľúčových prezentujúcich: Prof. Alistair Ross (Londýnska Metropolitná Univerzita), Prof. Anne Marie Van den Dries (KATHO, Kortrijk, Belgicko), Assist. Prof. Ismail Hakky Mirici (Akdeniz University, Antalya, Turecko), Prof. Rafal Piwowarski (University in Białystok, Poľsko), Prof. Márta Fülöp (Hungarian Academy of Sciences and Eötvös Loránd University, Budapešť, Maďarsko), Prof. Marcela Gbúrová (Prešovská univerzita, Inštitút politológie, Slovenská republika), Assoc. Prof. Vladislav Dudinský (Prešovská univerzita, Fakulta humanitných a prírodných vied, Slovenská republika).

Po obede nasledovali prezentácie v paralelných sekciách, kde si mohol každý účastník konferencie podľa tém uvedených v programe vybrať prezentáciu, o ktorú sa zaujíma. Ako interná doktorandka PF

som uvítala sekciu pre doktorandov, kde sme mali možnosť podeliť sa a obohatiť o nové poznatky v oblasti výskumu, ktorý je súčasťou dizertačných prác. Atmosféra v sekcii bola mimoriadne živá a príjemná, a to aj vďaka príchodu mojich milých kolegov z Katedry predškolskej a elementárnej pedagogiky a psychológie, doktorandov a študentov. Pre mňa to však okrem prejavu priateľstva a podpory znamenalo aj väčšiu zodpovednosť, keďže som v sekcii aktívne participovala prezentáciou.

V poslednom dni prebiehala konferencia v sekcii, ktorú záverečným slovom a poďakovaním všetkým za účasť uzavrela pani doc. PhDr. Iveta Kovalčíková, PhD. Dovolím si hodnotiť celú medzinárodnú vedeckú konferenciu ako veľmi úspešnú, podnetnú a obohacujúcu a som veľmi rada, že som mohla byť jej aktívnou súčasťou.

Lúčim sa s Vami s priáním krásnych slnečných dní.

PhDr. Monika Krajčovičová

Študentská vedecká konferencia v Raciborze

Konferencia v poľskom mestečku Raciborz sa konala 27. – 29. 3. 2007 a zúčastnili sme sa na nej ja – Simona (prváčka), Lenka (tretiačka) a skvelá pani magisterka Kochová. Cesta do vysnívaného kraja bola síce náročná, ale stála za zážitky. Tejto konferencie sa zúčastňujú aj poľskí a českí študenti.

Po príchode nás privítal pán prodekan. Po raňajšom osviežení v podobe chutných raňajok sme vyrazili za cieľom tejto cesty. Keďže sa blížili veľkonočné sviatky, aj táto konferencia sa niesla v tomto duchu. Najprv sme išli do základných škôl, kde si žiaci prvého stupňa spolu s učiteľmi pripravili pre nás bohatý program. Poľsko má trochu iný systém vyučovania žiakov, a preto sme mali možnosť vidieť netradičné spôsoby výučby. Po programe pripravenom žiakmi sme sa ocitli v malej kuchynke, kde sme mali možnosť vyskúšať si, či sme už súce na vydaj. Toto varenie sa týkalo predovšetkým poľských tradičných veľkonočných jedál. Ochutnali sme rôzne špeciality, mýtli sme maslo, varili polievku, zdobili koláčky, pripravovali šalát a to, čo sme si navarili, sme samozrejme aj zjedli. Po napchaní dobrotami sme si otestovali hlasivky na hodine hudobnej výchovy, naučili sa pár rezkých poľských piesní a predstavili sa s naším spevom profesorom. A či sme dobrými hrnčiarmi si niektorí z nás vyskúšali v umeleckej dielni. Deti si pre nás pripravili ešte aj pár veľkonočných scénok a boli ozaj skvelými malými hercami.

Popoludnie sa však už nieslo v horlivej študentskej pracovnej nálade. Hodnotili sme doterajšie výskumy, prezentovali svoje nápady a vyrábali ozdôbky na Veľkú noc. Aby to však nebolo len o práci, večer sme sa ako správni študenti vybrali na obchádzku mestom a posedeli si v priateľskej atmosfére v kaviarničke na Konci swiata (sveta). Na druhý deň sme sa vybrali do múzea chleba, vo vzdialenejšom mestečku. Napiekli sme a taktiež sme sa vrátili do čias, kedy sa chlebič sádzal do pece a žiaci písali kalamármí na drevené tabličky. Popoludní sme poznávali krásy Raciborzu, nakupovali, vyhrievali sa na slniečku, maškrtili... Večer, vlastne záverečný večer, bol vo sviatočnej atmosfére. Stoly sa prehýbali pod kopou veľkonočných sviatočných jedál. Dozvedeli sme sa niečo z histórie mestečka Raciborz, o ktorom nám prišiel povedať poľský novinár a znalec poľských dejín. Bolo to veľmi zaujímavé. Aby sme však len nesedeli a naše kosti nezapadali prachom, tak sme sa roztancovali, rozspievali a spolu s učiteľmi sme prežili skvelý čas na tanečnom parkete. Po tanečnej horúčke sme sa uvelebili, dopapali, podiskutovali a zaľahli.

V posledný deň sme náš program zavŕšili návštevou základnej školy, maľovali sme veľkonočné vajčka podľa rytmu hudby a testovali si spolu s deťmi naše znalosti z oblasti zvykov a tradícií. Po výdatnom rozlúčkovom obede sme vycestovali na rodné Slovensko s hlavou plnou úžasných zážitkov, s novými priateľstvami a radosťou z toho, že konferencia sa ozaj vydarila. Bolo supíš.

Čo dodať na záver? Asi len toľko, že sa blíži ďalší školský rok, a preto očakávame prilet nových „vedcov“, ktorí vedia pracovať, žiť, radovať sa a chcú zažiť aj niečo iné, ako sú študentské lavice. Tešíme sa na vás!

Simona Kleinová, 1. ročník

Spoznali ste ju? Nie? Prizrite sa lepšie. Dnes ohodila brnenie (či vlastne kroj) PaedDr. Anna Derevjaniková, PhD., vedúca Katedry umeleckej, estetickej a pohybovej výchovy. Tak smelo do čítania.

Zo začiatku začneme tak zvolníjša. Poprobujte nám povistry, jak pereživajete Paschu vo vašom kraji, ródnym seli?

Ja pochodžu z sela Orjabina na Spišu. A Velikdeň, jak u nas hvarjat, byv furt veselým. Jak mala sobi pamjatam, že bylo bars moc ľudiv pri cerkvi, jak ša švatili paschy, to znamenat vsytky jidla v košyku. Potym pamjatam na pečiňa paschy v našym pecu, hlavni pamjatam tot pach paschy, pachla po radosti i čistoti, jak male dzeko. Do hneska mi tak krašni pachne.

Mene sámoho, no viruju, že i každoho čitateľa nášoho šanovneho časopisu Artuš by interesovalo, či sa vám za tych 5, 10, 23, abo 37 róku žiťa na Paschu, abo na polý-

vanyj ponedil'ok, nestalo dašo takoj, našo spomínajte ši teper?

Joj, ta spomínaňa je na tot ponedil'ok. My dīvčata zme ša naoko bars zlostili, bo pridut chlopce a nas popylivajut, ale keby neprišli, ta to by bylo bars zranene každe serdce. Trocha zme robili tzv. fory, vtikali zme, kvičali, kryli sa. Ja pamjatam, že raz jem ša skryla pyd veľku kupačku v stodoli, ale nevytrimalam pyd ňom dovho i mja našli. Ale pamjatam na jedno originalne polīvaňa, už jak študentka na Pedagogyckij fakulti jem ša vertala v ponedil'ok večer na internat a na parkovisku pred internatom partia chlopciv - kamaratyv. A jeden ša prosit, ci ša dam pydľati. Ja že hej, lem de najde vodu. Dovho nerozmysľav, vžav mja na ruky (teraz by ho isto v križach seklo) a ponis do Torisy, tak jak jem byla v novym velikodňovym plašču, ale i vyn do toj vody vošov zo mnom, ta ja mu už v utorok nemušila vertati.

Smilo možu povistry, že vy ste neprehľadnutel'nyj čelovik nelem na katedry, no i na ciluj fakulti. Čuty vás, na primer na trétum poschoďu, a pritum vy ši lem vychodžujete iz autobusu u misti. Šo dúmajete, čím to bude?

A trošky može prehaňate, čuti mja, bo bars na fryšno chodžu aji klapkam topankami.

A holos mam tiž Bohu ďakovati zvučnyj.

Na vaši semináry abo prednášky chod'at skoro vsi študenty. Malo koly sa stane, šoby chybovav šo lem jiden čelovik. A i to, keď sa už pritrafiť, musit byty so študentom barz podlo (lehko ležit i na ari u fakultnuj nemocnici). Šo vy vlasni na tuj hudobnuj iz týma študentami robite, že im tot úsmev iz tvári neschoďžuje dakoly i cilyj deň?

Jak vidžu, vy mja chodite špehovati. Abo nedajbože mame

Ja lem rada robju svoju robotu a hlavni jiy virju.

špicľiv medžy študentami, keď taky detaily poznate. Nerobju nič zvláštne. Ja lem rada robju svoju robotu a hlavni jiy virju a to može je najľipša metoda na študentyv.

Vlastni, jak vy ste sa ku učeňu dustali? Jaka byla vaša učitel'ska puť?

Doma mi tak hvarjat, že ja od malejka jem hvarila, že budu učitelka. Neznam čom, bo v rodiňi žadnoho učitel'a nemame ani zme nemali. V rodiňi sut vsytky normal'ny ©. Po zakladnyj škoľi jem chodila na seredňu pegagogicku tu v Prešovi, potym na vysoku pedagogicku

Foto na strane mad.

tu v Prešovi i ostalam robiti na svojej alme mater.

Keď soby tak zobereme, ruk na školi trime od októvbra do začátku júla, šo vy potomu róbite ciloj ľito?

Každe ľito je inakše. Rada idu aji na dovolenku, ľubju more, ale to je tak na dva týždňi. V ľiti chodžu do rodnoj Orjabiny, zavarjam, zbiram zilla – bylinky, chodžu na lišča na kapustisko, trocha pomordyju tילו a to je pre mja najvekšy relax.

Teper jiden vopros lahko tak do džezu, no popróbuj. Šo by ste robili, keby ste nebyly učiteľkou?

Keby jem teraz nemohla byti učiteľkou, tak by jem mohla byti kucharkou. bo rada varju aji znam variti. To je teraz. Ale pred rokami, povju po pravdi, nikda jem nad tym nedumala. Ale v kancelarňi by to nebylo a byla by to robota z ľudmi. Politika by to tiž nebyla.

Mnoho ľudy znáje, že sa krútyte kolo hudby, abo hudba sa krutyť kolo vás? Skuste nám povysty, jak to meďži vami a hudbou vlasňi je?

My z huďbom ša navzajom vykručame. Moja muzyka ša narodila zo mnom. Mama povjidajut, že išti jem ani nechodila a už keď zahrav obecnyj rozhlas pišňi, jednom rukom jem ša trimala postilky a druha už byla hori a jem ša vykručala. U nas doma ša moc špivalo, moji rodiče sut dobry spivaci i tancuristi a moji troje braťa tiž. Hudba je časťou moho ja a jakosi ani nedumam, žeby tu nemala byti.

Keď už sme kolo toji hudby, nedas mi, žeby m sa vás nepoprosiv, jaka že vašmu serdču najmilša či najbližša pišnička?

Ja nemam najmilšy špivanky,

najmilšych špivakyv, najmilšy žaner. Mi sa ľubit všytko hudobne, što je robene od serdca, što je robene dobri a hlav-

ni pre ľudiv. Je pravda, že jem vyrosła na rusinskym folklori, ale neskorše jem poľubila klasiku, špivala jem klasiku v zbori, momentalňi robju cerkovnu muzyku i folklor, ale na diskoteci bym Vas išti tiž povykručala.

Šo inšoj robite, keď neste u roboti (školi), nespivajete a majete mnoho voľna?

Mam malo voľna a v ostatňim časi bars malo voľna, ale znašam to statočňi.

A jak to je podľa vás so študentami teper a tody, jak ste začínali svoju, povidžme bars sľubnu karieru?

Študenty byli aji dakody i dobry i lajdaci i bars šykovny i menše. Ja sobi dumam, že sut taky jak i cila spoločnosť, znate z Činy nam jich neprivezli. Ale važňi, v dakotrych vecach sut šykovňišy, ale majut menše snahy, menše toho vytrimjut a často mam pocit, že neviďat zmysel

toho, što robjat, nevjirat tomu, što robjat. A zato to aj robjat nedostatočňi, abo tak napoly. Existenčňi je šutium v súčasnosti naročňiše, ale aj možnosti zabezpečyti sobi existenciu sut vekšy. V čym vidžu problem súčasnoj mladeži, že ksut všytko bars skoro, nemajut terpezlivost a často sobi ani neznajut vychutnati súčasnosť, svy j vik, lem ša desi ženut.

Keby jem mala dašto zaželať študentam, tak hlavňi naj budut zdravý na tili, ale hlavňi na duši. Naj robjat to v živoťi, čomu virjat a što ich napovňuje. A hlavňi naj jich život tišyt, aj keď neje furt jasný deň.

Tak, keď sa posľidnyj čas tuľko bysyduje o stres i o náročnosti na školach, poprajme našim študentum mnoho zdorovička, málo stresu, šťastlivo, čím skorše dokončity školu na mnohaja i blahaja ľita. Naj sa ľubiť, smilo možete začaty ja sa tyš pridam:

Mnohaja ľita, ľita, blahaja ľita, ľita.
Mnohaja ľita, ľita, ľita, blahaja ľita.....

Rozhovor prebiehal v rusínčine podľa vzoru „píš, ako počuješ“. Zhováral sa jap.

(máj)

HRACIA SKRINKA

EJ, KELEMEŠ

Allegro vivo

Ľudová pieseň
z východného Slovenska

Tanec: čardáš

Je to párový tanec, ktorý patrí do skupiny sedliackých tancov juhovýchodného typu. Tancuje sa v zatvorenom držaní, tzv. čardášovom. Východiskové postavenie: páry umiestnené v šachovnici, zatvorené držanie.

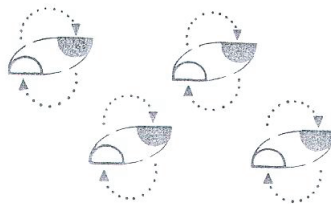

Druhykrát:

1. - 4. takt: čerkanie
2. - 6. takt: tresčak rovný
7. - 8. takt: tresčak šikmý
9. - 11. takt: krútená bočná pravostranná, perovaním ľavou, začať ľavou
12. takt: tri podupy v rytme štvrtových hodnôt

Prvýkrát:

1. - 4. takt: dvojkročka v zadnom oblúku na mieste, začať ľavou.
5. - 7. takt: krútená bočná pravostranná, začať ľavou, perovaním ľavou
8. takt: tri podupy v rytme štvrtových hodnôt, striedavo ľavou, pravou, ľavou; postavenie čelné
9. - 11. takt: krútená bočná + ľavostranná, začať pravou, perovaním ľavou
12. takt: ako 8. takt, ale opačne

(ada)

RECEPTOÁR

Recept našich mám alebo Originál Sacherova torta

Milí konzumenti!

Keďže náš milý Artuško oslávi svoje tretie vydanie, patrilo by sa darovať mu (a zároveň aj vám) skutočne špeciálny recept. Určite každý z nás aspoň z počutia pozná Sacherovu tortu. Možno ju niekto aj ochutnal. A či dokonca piekol? A práve v tom je háčik – piecť ste ju doteraz nemohli, lebo recept na túto slávnú tortu je prísne tajný a pozná ho iba pár ľudí na svete. Ja som sa však rozhodla, že je najvyšší čas, aby si aj široká akademická verejnosť mohla dopriať kvalitný sladký zákusok, a preto v nasledujúcich riadkoch celkom dobrovoľne a bez nároku na odmenu prezradím tak dlho utajovanú a prísne stráženú receptúru...

Čo budeme potrebovať:

- múku
- marhuľový džem
- vajíčka
- maslo
- čokoládu

Čo s tým?

To je predsa jednoduché: Múku zmiešate s vajíčkami,

dáte do okrúhlej formy, v predhriatej rúre upečiete, z masla a čokolády vymiešate hladký sladký krém, ktorý natriete medzi vrstvy upečeného tortového korpusu aj s marhuľovým džemom a celé to polejete čokoládou. Necháte to celé aspoň deň postáť a potom servírujete so šľahačkou. (Na tú recept nepotrebuje, dá sa kúpiť už hotová). Dobrú chuť!

P.S.: Milí konzumenti!

Mohlo by sa stať, že sa vám torta aj pri dôslednom do-
držiavaní všetkých uvedených rád v recepte hneď na pr-
výkrát nepodarí a stráviteľná bude akurát tá šľahačka. Nevzdávajte sa! Nebude to prvý Artušov recept, ktorý si zatiaľ nenašiel mnoho zručných a osvietených pekárov či kuchárov a konzumentov. Veď si len spomeňte na *Ab-solut náVodku*! No koľko prispievateľov do tejto rubriky nám pomohol najst?

Máte grif? Nemáte grif? Varí vám to alebo Páli vám to?

Lúči sa s vami vaša woMAN, toho času na MD. V budú-
com čísle (ak sa nenájde iný pekár či kuchár): Poradňa
dojčenia!

(man)

13 rubrika na 13 strane

Radšej maľovať, ako zmaľovať...

Môj blízky priateľ, maliar Rubens, mi raz porozprával tento príbeh:

Jedného dňa – pred mnohými rokmi – prišiel za ním istý tučný lakomec, ktorý bol široko-ďaleko známy ako neľútostný úžerník. Ako áno – ako nie, arogantne od Rubensa žiadal, aby mu namaľoval portrét, pretože sa cíti v rozkvetení síl a chce mať na toto obdobie patričnú pamiatku. Rubens takýchto ľudí dobre poznal, preto ho neurazil tón tohto človeka, a tak slovo dalo slovo a dohodli sa hneď aj na jednotlivých sedeniach, počas ktorých vznikol naozaj veľmi výstižný portrét úžerníka.

Keď však zo strany lakomca nadišla chvíľa vyrovnať si svoju podlžnosť za obraz, veru, nenalieli si vospolok obligátny oldomáš... Keď totiž lakomec uvidel dokončené maliarske dielo, veľkohoľavo vyhlásil: „A to akože, myslíte že, tu už nikto nič negarantuje...?“ A pohoršene pokračoval, že suma za obraz je neprimerane vysoká, keďže on sa na tom obraze na seba vôbec nepodobá a z toho dôvodu – samozrejme – aj odmieta dohodnutú cenu za portrét vyplatiť. Rubens bol človek vyrovnaný, uvážlivý a vôbec nie vznetlivý, nuž len poprosil veľaváženého lakomca, aby mu podpísal listinu, v ktorej sa inkriminovaného obrazu vzdáva, lebo sa v ňom absolútne vôbec nespoznáva a v súvislosti s obličajom na obraze ani nepripúšťa akúkoľvek podobu. Úžerník dokument dôležite podpísal, otočil sa na podpätku, a vzhľadom na svoju tučnosť aj vcelku graciózne odcupital.

O niekoľko týždňov Rubens usporiadal výstavu svojich diel. Medzi vystavovanými obrazmi sa objavil aj portrét s názvom LAKOMÝ ÚŽERNÍK. Môžete si domyslieť, o aký obraz asi išlo. Výstava bola zároveň predajná, a tak si mohli znalci umenia a krásy jednotlivé obrazy aj zakúpiť. Ani nie po pár dňoch od jej otvorenia sa vo dverách zjavil neznámy človek a obraz LAKOMÝ ÚŽERNÍK bol od Rubensa odkúpený za štvornásobok pôvodnej sumy...

Tento priateľov príbeh, milé dietky, spomínam preto, lebo každá učiteľská činnosť je zároveň maľovaním vlastného obrazu, ktorý nás zachytáva a vystihuje ako osobnosť. Nie tak dávno som sa bol, deti moje, pozrieť na Vašu prax. Mal som možnosť vidieť excelentné a vynikajúce výkony, no bol som svedkom aj tých menej vydarených, za ktoré by niektoré moje detúrence možno aj zaplatili ten štvornásobok pôvodnej ceny, aby obraz stiahli z obehu.

Mám Vás všetkých rovnako rád. Sledujem Vás od začiatku štúdia a stojím pri Vás tak vo chvíľach šťastia a radosti, ako aj v krušných a menej radostných okamihoch. Viem, že vo Vašich rukách bude raz budúcnosť slovenských detí a ich detných detí, a preto ma bolí, keď sa bez boja podvoľujete direktíve a netvorivosti a svoj mladý interkontinentálny expres prispôsobujete zabehnutej koľaji osobných vlakov v školskej praxi. Mať v rukách budúcnosť je nielen honor spojený s určitými právmi, ale aj povinnosťami a zodpovednosťou. Nastal čas prevziať túto zodpovednosť na plecia.

Dietky moje, neobávajte sa. Ministerstvo školstva už so mnou konzultuje novú koncepciu celoživotného vzdelávania učiteľov a veríte, že Vaša snaha urobiť svet vzdelania detí lepším bude čoskoro patrične zúročená. Ak si zachováte svoju pedagogickú tvár, nebudete musieť naskakovať do cudzích rozbiehajúcich sa vlakov, pretože ten Váš expres už bude fičať plnou parou...

P.S.: Ak nerezignujete na tvorivosť a túžbu byť najlepším, zaslúžite sa o to, že z našich detí raz nevyrastú samozvaní inkvizítori upaľujúci mačky a ani bezcitní agresori ubližujúci rovesníkom a spolužiakom. Vo Vašich rukách je teda aj kvalita mojej staroby, lebo je mi už zťažko postávať v trolejbuse, kým sediace detičky pri pohľade na moju šedivú hlavu a hlboké vrásky nepáli sedadielko pod dupou...

Lúčim sa s Vami, moji drahí, s mottom na perách: **Radšej maľovať, ako zmaľovať...**

V duchu oddychu, pohody a relaxu (zatiaľ len v plánoch na leto) sme Vám za Vás položili jedinú otázku:

Ako budete tráviť čas dovolenky a prázdnin?

A toľ Vaše odpovede:

Ak bude krásne počasie ako doteraz, tak sa teším na rôzne túry – zrúcaniny hradov, vojenské bunkre a pod. Tiež na bicyklovanie a dovolenku pri mori (**Júlia Adamuščinová**).

Čas dovolenky je krásny, krátky, a preto vzácný. Tradične ho trávim v čarovnom prostredí gemerskej prírody, ktorá je výborným relaxom pre uponáhľaného človeka z mesta (**doc. Ľuba Sičáková**).

Tieto prázdniny budem tráviť presne tak ako minulý rok. Chystám sa na jahodovú brigádu do Nemecka. Už sa veľmi teším. Aj napriek tomu, že je to brigáda, tak to bude aj dovolenka. Doobeda budem zbierať jahody a poobede sa budem slniť pri mori na pláži. A ešte tam zažijem kopec srandy. Keďže tam bude väčšina Poliakov, tak sa priučím ďalšiemu jazyku. Na niektorých slovičkách sa zase budem súľať od smiechu (**Katarína Mnichová**).

Budem sa venovať deťom v pastoračnom centre. Budem animátorka v detskom tábore (**Miša Anonymová**).

Obdobie dovolení a tých tak dlho očakávaných prázdnin je ozaj v nedohľadne a ja pociťujem intenzívnu radosť a nadšenie, lebo sa na ten čas neuveriteľne teším... Ako keby som mala nejaké báječné plány či vyhliadky (**Zuzana Hutníková**).

1. Oddych s rodinou na chalupe v prírode – turistika, bicyklovanie.

2. Budem „doťahovať“ nedokončené pracovné povinnosti – projekty.

3. Budem snívať o mori a dialkach – Kanárske ostrovy etc. (**Mgr. Katarína Burgrová**).

Ja budem tráviť čas v Anglicku, ak stihnem urobiť skúšky čo najskôr. Ak nepôjdem do Anglicka, tak budem tráviť čas športovo, čiže trénovať futbal (chodiť na tréningy) – pracovať na sebe, aby som dosiahol čo najlepšie výsledky vo futbale (**Julián Mondik**).

Popri brigáde si budem užívať leto na rôznych hudobných festivaloch a koniec prázdnin ukončím na dovolenke s kamarátmi v Bulharsku (**Ivana Misáková**).

Prázdniny budem tráviť so svojimi priateľmi, t. j. stanovačky, chaty, jazdenie na motorkách. Budem si skrátka užívať prázdniny, ako sa dá (**Veronika Artimová**).

Nebudem robiť nič. Budem robiť niečo manuálne, aby som zdravá na hlavu mohla začať nový školský rok (**Dr. Anna Derevjaníková**).

Keďže leto je asi najúžasnejším obdobím na (takpovediac) „plnenie snov“, rekreáciu a každý (aj ja) si ho chce užívať čo najefektívnejšie, chcela by som ho stráviť nielen s rodinou, ale najmä s priateľmi, pretože práve leto je podľa môjho názoru na to tou najlepšou príležitosťou. Určite ako väčšina mladých ľudí využijem čas aj na brigádu v zahraničí. Ale – ako každý rok – ur-

čite využijem naplno každú chvíľu. Skúste to aj vy – stojí to zato (**Ingrida Haburová**).

No asi len pôjdem na brigádu a keď nie, tak pripravím módnú prehliadku, dopíšem knihu a začnem sa pripravovať na bežecký maratón v našej obci (**Katarína Mlynárčiková**).

Prácou, prípravami na svadbu, sťahovaním (**Mgr. Antónia Miženková**).

Presne to ešte neviem, ale chcela by som ísť ako dobrovoľníčka do jedného centra, ktoré je vo Važci – je to školské zariadenie. Alebo budem niekde brigádovať (**Daniela Anonymová**).

Ešte som sa nerozhodla (**Romana Bľandová**).

Plnohodnotne sa venovať svojej osobe a ostatným okolo mňa formou hier, cvičení a zamestnaním s peňažnou odmenou (**Lucia Fuhrmanová**).

Ako? Predovšetkým oddychovo... S rodinou na záhrade, v prírode. A dúfam, že nám vyjde aj dovolenka pri mori. Zaslúžený výdatný oddych prajem aj všetkým Artušákom (**doc. Ľudmila Liptáková**).

Tancujem v súbore Witches a každoročne chodíme vystupovať do zahraničia, takže časť prázdnin strávim za hranicami. Tiež pôjdem so svojou spoližiačkou na brigádu (**Ivana Blšková**).

Snáď pracovne niekde pri mori. Neskôr Miláno a Paríž. Keď sa podarí (**Barbora Lacková**).

Dúfam, že moje prázdninové trávenie bude v poriadku a budem sa tak môcť oddať všetkým tým letným šialenstvám. No keď sa predsa vyskytne chybička v trávení, razom sa ocitnem na oddelení ARO, izba č. 7, posteľ pri okne. Takže, ak budete vidieť počas prázdnin vykúkať nedefinovateľnú tvár z okienka, vedzte, že moje prázdninové trávenie sa po... pokračovalo (**Dr. Jano (Džony) Pochanič**).

Budem brigádovať v Prešove na letnej terase a popritom pôjdem aj do hôr a k vode. Ak sa podarí... Ale ak nie, nevadí (**Monika Anonymová**).

Budem čítať veľa kníh, ležať na slnku pri vode, určite sa vyberiem s priateľmi na pár dní do lesa... (**Mgr. Veronika Zeľová**).

Využijem čas naplno. Budem čo najviac cestovať. Na dovolenku by som chcel ísť k moru s priateľmi a s priateľkou. Najviac času asi strávim na chate a budem relaxovať (**Tomáš Mitaľ**).

Budem strašne vyčerpaný, lebo prázdniny strávim na mnohých miestach – v rukách svojich pracovitých, rozbehaných i relaxujúcich čitateľov... (**Artuš**).

Práve som v období, kedy mám plnú hlavu vecí, čo všetko si musím zbalíť so sebou na dovolenku a tak tiež pobehujem hore-dole, aby som vybavila pas atď. Prázdniny mám veeľmi rada a budem ich tráviť v Arabských emirátoch, konkrétne v Dubaji. A teším sa, pretože tam budem so svojím priateľom, ktorý odtiaľ pochádza. Fajne ma spečie! Yes! Závidíte mi tie 47° – 48°C horúčavy! Ha-ha! Zasa budem mať na čo spomínať a donesiem si nové zážitky a bronz! (**Anna Hudáková**).

KATAPULT

Šéfe!

Mesiak pláva nocou
A mňa sa chytá
Zúfalosť

Dunivá

Desivá

Až do kostí sa vnára

Točí sa

Kvíli neduživá

S rúhaním sa žeravo mi prepaľuje
Do srdca

Pohľad

Porad

Usmej sa a daj mi veriť

Že všetko krásne vztýči

Svoju hlavu

Srdce

V nahote

A prehluší to vlčie vytie

V blúznení života

Očisti obzor

Vylešti hviezdy

A prebud' slnko

Deň

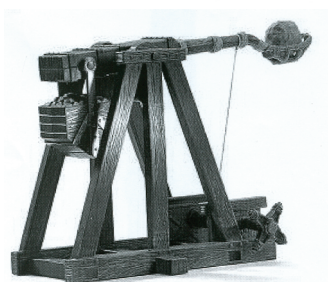
Nech ráno vstávam

S hlavou nesťatou

A myslou

Oslobodenou

Od včerajšieho hnusu

Keby chcela vyfučať.
Alebo aspoň stvrdnúť.
Nezachraňoval by som ju smolou
a oct(tc)om už vôbec nie.
Veď to dievčatko ju už aj tak nemalo.
Ani jednu –
ja dušu, ona zápalku...

(rar)

Na jedno použitie

Stretnutie na prázdnej ulici
Pohľad o mnohom svedčiaci
Úsmev dodáva odvahu
Mini, čo berie rozvahu

Vzal si ju za ruku
Odviedol pod brány
Pár bozkov stačilo
Nemala zábrany
Láska na jedenkrát
Načo sa stretávať
Odhodiš na zem špak
I pohár s dierou na dne

Láska – nič o nej nesvedčí
Omyl – každého presvedčí
Slzy – veď nič si nesľúbil
Svedomie – veď ešte si neľúbil

Dievča na prázdnej ulici
Nuda – veď nič už necíti
Chrbát mu vidí miznúci
Pohľad – chladom sa lesknúci

Stretnutie na prázdnej ulici
Pohľad už nie je horúci
Úsmev je šťastia negatív
V krvi – HIV pozitív

Kiež smela by som vedieť
Kam duša moja
V súmraku vedomia
Zloží svoju ubolenú túžbu

Kiež mala by som moc
Pretvárať brilianty letnej oblohy v splnené ideály

Kiež mala by som chuť
Dívať sa ráno na slnečný paprsok
A nemyslieť na minulosť

Kiež bola by som kameňom
Zobratým detskou rukou
S láskou
Šepotom: „Si len môj!“

Kiež...
Možno by som uverila
I v seba samú

Iveta Juričová

Môj prvý rok na vysokej škole

Na začiatku zimného semestra som z každej strany počúvala otázku: „Ako sa ti páči na vysokej škole? To je život, však?“ V tej chvíli som sa utápala vo svojich dojmach a pocitoch z nej a rozmýšľala. Tak ako? Možno si povie, že je to skoro rovnaké na každej vysokej škole. Samé písomky, práce a ľudia utekajúci na nudné hodiny. No nie je to tak celkom pravda.

Naša škola, a to Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity, je úplne, ale úplne iná škola ako ostatné. Už keď som sa na túto školu hlásila, mala som z nej dobrý pocit. Keď som však do nej vošla, verte, že ešte lepší. Priateľská, pokojná atmosféra plná pohody. Všade sa ozýval smiech a vrava. Takéto prostredie určite u každého z Vás vyvoláva príjemné pocity, a tak aj u mňa.

Postupne sa spoznávate s prostredím školy, ľuďmi okolo Vás a máte dojem, že všetko je fajn. Až na to, keď sa už dobrých desať minút poneviate po budove školy s tým, že hľadáte miestnosť č. a434 a hodina sa Vám už dávno začala. Nakoniec však aj tak zistíte, že ste o niečo múdrejší a pätnásť akademických minút Vám prišlo vhod, keďže sa na ne môžete pokúsiť vyhovoriť sa s úsmevom na tvári.

Začiatky sú vo všetkom také zvláštne fažké. Po zabehnutí sa do rozvrhu a hodín, ktoré ste si obľúbili či neobľúbili, sa začne aj nejaká tá práca, resp. štúdium v pravom zmysle slova. Myslím tým seminárne práce, menšie či väčšie zápočty a priebežné hodnotenia. „Veď to všetko môžem zvládnuť!“ povie si. Vždy Vám však pomôžu stále ochotní učители, ktorí poradia, ukážu či požičajú.

Na tejto škole sa človek nikdy nenudí. Rôzne podujatia, stretnutia, plesy, výlety, voľby a množstvo ďalších aktivít, ktoré táto škola ponúka. Samozrejme, nesmiem zabudnúť na Deň dekana, ktorý bol plný zábavy. Súťaže a aktivity, ktoré stmelovali nielen študentov, pedagógov, ale predovšetkým školu ako takú.

Jeden milý pán učiteľ povedal: „Táto škola nie je postavená na tom, aby ste ju nezvládli. Je postavená na tom, aby ste sa vedeli orientovať vo veľkom množstve informácií a aby ste ju všetci zvládli.“ Takže predpokladám, že všetci túto školu zvládneme a odídeme odiaľto úspešní. A viete, aké je tajomstvo úspechu? „Tajomstvo úspechu je mlčať o tom, čo neviete.“ (Voltaire)

Mnohí ľudia sa ma často pýtajú: „Ako sa ti páči na vysokej škole?“ A ja im odpovedám: „Veľmi.“ Veľmi, pretože som rada, že sa s Vami všetkými stretávam na chodbách, aj keď ste niekedy smutní. No verte mi, keď sa usmievate vy, usmieva sa aj svet okolo Vás. Tak sa smejte!

Lucia Fuhrmanová, 1. ročník

Čím všetkým sa dá hýbať

Hlavou
Okom
Uchom
Nosom
Krkom
Trupom
Rukou
Nohou
Človekom

Barbora Lišková,
3. ročník

Stromček

Stromček,
stromček zelený,
vraj si smutný v jeseni.

Konáre s vetrom tancujú, plody
i listy zhadzujú. Ale ja viem, na jar iste
narastie ti nové lístie. Teraz však strom celý
jasá, všetky listy samá krása. Farieb od
výmyslu sveta, vo vetre si všetky letia.

Konáre si rozpletá, lístie púšťa do
sveta. V zime bude troška
smutný, sneh
ho chladom
prikryje, na
jar potom
rozospieva
kvetmi svoje konáre. Tak to
beží dookola, strom je kniha rozprávková.

Iveta Chalachanová, 3. ročník

Oľga

Och, odkedy otec odišiel, ostala Oľga osirelá, osudom oklamaná. Oprášila okuliare od Optimy. Otvorila Ovidia. Ovidius Oľu ožiari, oživil. Ozaj, obed. Odbehla opantaná Ovídiom. Otvorila obedár, odjedla obilninovej omáčky, ochutnala oškvarky, odhodila obhryzok. Obratne omyla obedár. Odstavila omladzujúci odvar, opakovane omáčala oným odvarom olivovo zelené oči.

Odvtedy odvykla od otca. Odkúpila obchod. Odvážne otvorila opravovňu organov „Oktáva“. Otvorenie obchodu odznelo osemnásteho októbra. Ohromujúci okamih ovládol občanov Oľginej obce. Obchod ozdobený ornamentmi orgovánu, okvetím orchideí, okridlenou ovcou, oranžovým osvetlením, orientálnymi ozdobami oslovil osoby oplývajúce originalitou. Ostatní občania onemeli od obdivu.

Odvtedy Oľga opravuje organy.

Obdržala obálku, otvorila obálku... Oznam od Ondreja. Odrazu onemela. Odhodila oznam, odomkla Oktáviu, opantaná Ondrejom odišla. Oddaná Ondrejovi otehotnela. Ondrej otcom osemkrát: Oto, Olivia, Olympia, Oskár, Ondrejko, Olinka, Osvald, Otakar.

Ó, osud...

Júlia Gumuláková, 3. ročník

KATAPULT

Domček

Plakal raz jeden malý
dom nad svojim smutným
osudom. Izby sú prázdne, chodba
tichá, smutne si malý domček vzdychá.
Všimla si domček myška sivá a hneď sa k nemu
priblížila. Vliezla si z okna do pivnice, kde našla plnú
nošu pšenice. Malý Dunčo si smutne kráča, keď zbadá domček,
veselo skáče. Zašteká od radosti,
veď v takom dome sú dáke kos-
ti. Už sú v domčeku hostia dva-
ja, domček sa teší – veď sme
traja. Už nebudem tu prázdny,
sám, Myšku a Dunča doma mám.

Eva Ruskovská, 3. ročník

Čas sa kráti...

Zvoní budík. Prebral som sa čisto ná-
hodne. Pretrím oči, odpijem si z Tesco
minerálky, posadím sa na posteľ. Dobré
ráno mi prajú štyri steny. Už dlhé štyri
roky mi ho prajú. Stena, relatívne biela,
poznačená červenými znakmi minulej
doby, mi dáva na vedomie, že včera tu
bolo veselo. Umyjem zuby, zalejem vífón.
Je mi tak ťažko. Ani neviem či zo vče-
rajška, alebo preto, že môj čas sa kráti.
Už nemôžem nikde meškať a jediné, čo
môžem pokašťať, je moja diplomová prá-
ca a štátnice. Kde sú tie široké možnosti
ospravedlnenia mojej nepripravenosti a
nepřítomnosti, kde je ten adrenalín pre-
žívaný počas zdruvujúcich nácvikov in-
tonácie či hre na klavír? Počnúc hodom

granátom, mojej prvej ozajstnej hodiny na tejto fakulte, až po hru na klavír,
mojej poslednej skúške na tejto fakulte, som prežil naozaj všetko. Bol to čas,
ktorý zletel bez toho, aby ma upozornil, že už plyní. Naučil ma milovať a byť
milovaný, odpúšťať, klamať a kritizovať. Naučil ma byť falošným, ale aj faloš
vycítiť, naučil ma byť ľudským. Dokázal rozlíšiť nadradenosť od podradenosti,
byť pokorný a prispôsobivý. Tak veľa ma toho naučil. Naučil ma žiť dnešný
život. Okrem toho ma stopercentne pripravil na to, kvôli čomu som sem vlast-
ne prišiel. Rolu učiteľa a starostlivého človeka nahrádzajúceho skutočného
rodiča. V čase i nečase prekonávať prekážky. Vysmiať sa do tváre lenivosti a
nezodpovednosti.

Dost bolo bezsenných nocí strávených pri dobrej partii a pohári vína, dost
bolo nočných výletov do Hypertesca, Čierneho orla či Věčka, Hviezdy. Som
hotový človek pripravený na život. Už len dopíšem diplomovku, týchto pár
riadkov, urobím štátnice a som voľný. Zlé chodníky mi už nič nevravia. Som
ten, ktorý si svoje odkrútil. Už len narodeniny pozajtra, potom má narodeniny
Miloš, Juraj má meniny,...

Autíčko

Pod' sem, chlapček maličký, len na
slovíčko, kúpila som ti krásne autíč-
ko. Je to
pres ne to,
ktoré si tak
chcel, tu budeš
mať štart – a tu zasa cieľ. Aj garáž autíčku postavíme a spolu ho
tu pekne uložíme. Autíčko moje – ty si bolo mojím snom, sníval som
vždy o tebe každým dňom. Je to skutočnosť a nie už len zdanie,
moje autíčko na diaľkové ovládanie. Moja farba
modrá je, mamička
to dob- re vie.

Silvia Smutková, 3. ročník

Po chodbách budú znieť zú-
falé výkriky môjho mena. Ja k
vám už nepatrim. Čerkot fliaš
a nekonečné zástupy žien, to
už nie je pre mňa.

Moje pokorné myšlienky
vyrušil akýsi povedomý zvuk,
ktorý vychádzal z oblasti
brušnej dutiny. Sťahovanie
hltnu mi dosť jasne naznači-
lo, aby som čím skôr vyhľadal
toaletu. Tento stav naberal na
obrátkach a aj som chcel, ako
vždy, zomrieť.

Je práve poludnie, násten-
né hodiny v mojej skromnej
izbe signalizujú, že je presne
dvanásť. Dojedám vífón od
rána. Práve mi napadlo akési
prirovnanie: chlieb hladnému,

vífón študentovi. To je ono. Môj rozum sa však na zložitejšie myšlienky mo-
mentálne nezmôže. Nevšímam si to.

Pomaly si líham a verím, že tento stav čoskoro pominie. Ktosi vypol svetlo.
Nástenné hodiny ukazujú 5:16. Dnes už nepíšem.

Vedľa v izbe začína byť rušno. Nespomínam si, ako som len prežil dnešný
deň. Cítim sa fit. Som v najlepšej kondičke od čias mojej pätnástky. Dnes to
opäť roztočím.

Slavomír Strakula, 4. ročník

VIZITKA

Meno, titul: doc. PhDr. Michal Tokár, PhD.

Dátum narodenia, miesto: v znamení strelca, rok pred ukončením 2. sv. vojny.

Hobby: výtvarné umenie, vráta-ne teórie, literatúra.

Obľúbené jedlo: všetky druhy polievok, „metané“ halušky.

Hudba: klasika, baroková – Bach, Händelove oratória, cirkevné spevy východného obradu.

Zábava: poskromne, azda divadlo, fašiangové plesy.

Ako vyzerá váš obyčajný deň, keď práve neučíte?

Keď práve neučím, pracujem. Požiadavky na vysokoškolského pedagóga neustále narastajú. Ešte aj cestou domov, pešo okolo Torysy, musím mať poruke ceruzu a papierik, aby som nezabudol na nápad, myšlienku, ktoré sa práve hodia do pripravovaného referátu alebo textu. A potom som aj praktický výtvarník... U nás doma neexistuje víkend. Lebo s manželkou, univerzitnou profesorkou, zdieľame spoločný osud. Obklopení sme knihami, rukopisnými poznámkami, počítačmi, skenerom. Takže vlastne ak neučím, náhlim sa domov – do práce. Nečudo, že neraz zabúdame aj na večeru. Pripomenie to až „vôňa“ pripáleného jedla z kuchyne.

Akým študentom ste boli? Vzorným, rebelom?

Rebelom som nikdy nebol. Skôr som bol tichý, poslušný. Na základnej škole som bol skôr priemerným žiakom. Na snaživé dievčatá sme my chlapci nemali. Na strednej odbornej škole s prírodovedným zameraním som už bol vždy vyznamenaný. Na vysokých školách som bol opäť kdesi medzi priemerom a lepšími. Štátnice dopadli pre mňa vynikajúco.

Aký bol Váš obľúbený predmet v škole?

Na základnej škole to bola matematika. Dostával som iné, náročnejšie úlohy ako spolužiaci. Takí sme boli dvaja, a tak sme aj súperili medzi sebou. Na strednej škole ma od matematiky takpovediac odradil matematikár. Zaujala ma botanika a zoológia, ochranárstvo. Chcel som potom študovať geológiu, ale vtedy sa to z mojej stredoškolskej profesie nedalo. Dostal som sa na

Pedagogický inštitút do Košíc, študoval som prírodopis a chémiu. Ako vedecká pracovná sila som bol vybratý do medzinárodného tímu mladých prírodovedcov skúmať flóru Slovenského raja. A práve v Košiciach, vďaka tamojšiemu kultúrnemu životu, najmä galériám, výtvarným výstavám, ozval sa vo mne na dlho uspatý výtvarný talent. Táto iskra opäť vzplanula po zrušení inštitútu v Košiciach, bolo to po dvoch rokoch môjho štúdia. Prihlásil som sa kvôli výtvarnej výchove na Filozofickú fakultu Univerzity P. J. Šafárika a znovu som nastúpil do 1. ročníka. Takže som v podstate taký „pomiešaný typ“.

Mohli by ste našim študentom prezradiť dobrý trik, ako sa správne pripraviť na skúšku?

No ja som robil ťaháky. Veľmi veľa miniatúrnych ťahákov, boli to vlastne akési skriptá formátu asi 5 x 5 cm. Učila sa potom z nich celá študijná skupina. No kým som ich dokončil, tak som sa to naučil a vôbec som ich už potom nepotreboval. Som totiž vizuálny typ. Mal som ich v hlave akoby nafotené. Podľa mňa je to jedna z vhodných metód prípravy na skúšku, hlavne pre vizuálne typy. Ťaháky sú zároveň pre mňa dôkazom, že študent pracoval s literatúrou,

že teda študoval. No použiť ich, to by som už neodporúčal. Veď tí, ktorých som učil, vedia... Je to predovšetkým neetické voči sebe.

Čím to je, že dnešní študenti sú pohodlnejší?

Myslím si, že je to spôsob života. Veď už ani krok nespravíme bez auta. Mnohé sa zmenilo hlavne po 90-tych rokoch. Študenti majú viac práv, spoločnosť má iné hodnoty, rozhodujú o záležitostiach

svojho štúdia. Ale neraz aj v negatívnom smere. Na znižovaní úrovne sa podieľa aj skutočnosť, pokiaľ môžeme hovoriť za svoj odbor, že sa už nerobia talentové skúšky. Nemáme možnosť vybrať si skutočne talentovaných študentov. Ba neraz ani aspoň snaživých. A výtvarná výchova, a vôbec praktické disciplíny, to patrične pociťujú.

Ktorý je Váš obľúbený ilustrátor?

Nemám svojho „naj“ ilustrátora. Myslím si však, že dobrý ilustrátor by mal rešpektovať typ knihy. Najkritickejší som práve v otázkach primeranosti. Ilustrátor môže byť dobrý, ale pokiaľ nespĺňa podmienky vo vzťahu k čitateľovi, nemôžem ho považovať za ideálneho. Tento problém sa týka napríklad u nás známeho ilustrátora detských kníh Albína Brunovského, ktorého ilustrácie podľa môjho názoru, sú pre deti mladšieho školského veku náročné, naopak, pre dospelých sú vhodné. Za vynikajúceho ilustrátora považujem Dušana Kállaya, ktorý, podotýkam, je vhodný pre staršie deti a dospelých. Podotýkam, že každý čitateľ uprednostňuje ilustrátora podľa svojho „vnútorného usporiadania“. A čím je viac ilustrátorských typov, tým je to

lepšie. Aj lúka je vtedy pekná, keď je pestrofarebná.

Akú ilustrovanú knihu alebo ilustrátora, by ste odporučili žiakom 1. stupňa základnej školy?

Napadajú ma ilustrácie Martina Kellenbergera. Dobrý je aj Ľubo Paľo. Toho som učil, je absolventom našej fakulty, štúdiá však zopakoval na oddelení ilustrácie na bratislavskej Vysokéj škole výtvarných umení. No môjmu typu vyhovujú ilustrácie štylizovanejšie. Podľa mňa štylizovanejšie ilustrácie dávajú viac priestoru pre detských fantáziu. A taký je skôr Kellenberger.

Mnohí to o Vás netušia, ale my na Vás prezradíme, že ste aj autorom poézie. Vaše básne boli uverejnené v zborníku Dlh.

Jóó... (smiech). No tak túto kapitolu života radšej preskočme ... veď aj Vy ste určite písali básne, keď ste boli „pubertáčka“... Nerád by som sa k tomu vážnejšie vracal. Iba krátko, kedysi som uspel na Wolkrovej Polianke a potom mi uverejňovali básne v kultúrnej rubrike jedného denníka na víkend, v Romboide, v rozhlase na Devíne a v STV v rámci nedeľnej chvíľky poézie. Nevydal som žiadnu zbierku, až na vlastné vydanie bibliofilie. Ale v krízových chvíľkach mojej duše sa utiekam k poézii. Samozrejme ako čitateľ.

Ktorá krajina, kultúra, mesto na Vás najviac zapôsobili?

Neprecestoval som toho veľa. V minulosti bežný človek ani nemal možnosť. Viackrát som navštívil Taliansko, najmä Benátky, Florenciu, Ravenu, Rím. Ďalej som nebol. Zo susedných krajín poznám sčasti niektoré poľské mestá a trochu Maďarsko. To je všetko. Z toho, čo som videl, najkrajším mestom po všetkých stránkach je pre

mňa Praha. Raz by som chcel navštíviť krajiny blízkeho východu, staré kultúry Egypta, Mezopotámie, Palestíny a Izraela. A samozrejme, čo najskôr chcem navštíviť Paríž, mekku moderného umenia.

Kde ste sa zoznámili s Vašou manželkou? Čím Vás zaujala?

Zoznámili sme sa počas štúdia na univerzite. Zaujala ma svojím záujmom o kultúru, predovšetkým divadlo, film, literatúru, urobila na mňa „dedinčana“ dobrý dojem. Moja manželka pochádza od Martina, nezapriete teda svoje kultúrne zázemie, napokon kultúra sa nededí. Mám pokračovať, čím ma ešte zaujala (smiech)?

Keby existovala možnosť vrátiť sa do minulého obdobia vďaka „stroju času“, aké obdobie by to bolo?

Gotika. Obdivujem umenie gotiky. Úžasná odľahčená architektúra, vznešené farebné lipové skulptúry, reliéfy, doskové maľby, okenné vitráže čistých farieb... Rušný Spiš, horný Šariš, bohaté banské mestá... A v krčmičkách vrava a spev tovarišov Majstra Pavla...

Určite je umenie gotiky obdivuhodné, ostáva len podotknúť, či by sa Vám aj dobre žilo v tomto období?

No, to je dôležitá otázka, lebo v tom čase sa stínali hlavy a v lepšom prípade len ruky.

Napriek tomu som si istý (mám taký pocit), že som sa ocitol v tejto dobe a zohral tam svoju úlohu, ktorú som nedokončil a chcel by som sa tam vrátiť...

Máte pri svojej umeleckej tvorbe nejaké špeciálne postupy, rituály?

Nie. Konkrétna práca. Nápad u mňa príde pri čmáraní. Kresby dlho zrejú. Potom ich prispôbim tvaru alebo formátu budúceho dreveného štočka. To je celý môj rituál. V poslednej dobe, ako som už spomínal, vytlačený grafický list ešte variujem, respektíve manipulujem s ním v počítači.

Ktorí spisovatelia patria medzi

Vašich obľúbených?

Z prozaikov Dobroslav Chrobák a všeobecne autori lyrizovanej prózy. Zo súčasných autorov je to Peter Jaroš. Mám rad ruských spisovateľov, predovšetkým Dostojevského, ale i texty Michaila Prišvina. Z básnikov je to Krasko i Rúfus, z mojich rovesníkov najmä Štefan Strážay, ale predovšetkým pre mňa najväčší český básnik Vladimír Holan, z českých rovesníkov Karel Sys, Michal Černík. Z poľských básnikov Tadeusz Różewicz.

M. Tokár v tanečnom opojení s manželkou

*Zhovárala sa tabi.
Foto mad.*

Spevák kapely NO NAME Igor Timko rozdáva rozhovory na každú stranu. Ako by to bolo, keby ARTUŠ nevyužil svoje známosti a nevypovedal už dve desaťročia mediálne známeho speváka.

NO NAME v plnej kráse...

Čo chceš poslucháčom svojimi piesňami povedať? Prečo spievaš a koncertuješ – ide o hlbšiu ľudskú výpoveď alebo chceš svojich fanúšikov predovšetkým zabaviť?

Odpoveďou na všetko je „zlatá stredná cesta“! Ak sa ľudia na našich koncertoch dobre cítia a ešte si niečo odnášajú pre svoje vnútro, tak to je potom dokonalý zámer aj jeho výsledok. Je to ťažké takto to opisovať. Ešte nikto sa ma na takýto pohľad neopýtal, no ideálom je asi pocit relaxu s kladnou emóciou a hlbokým zamyslením sa. V divadelnej tematike sa tomu hovorí očista – katarzia.

Máš pred sebou konkrétneho poslucháča, keď skladáš svoje piesne? Alebo ich skladáš najskôr pre seba a až potom si nájdu svojho adresáta?

Nedokážem popísať proces tvorby. Zakaždým prichádza v inom momente, z inej strany. Jednoducho si nepamätám, ako piesne vznikajú. No myslím, že sa nedá písať hocikedy. Musím byť v nejakom zvláštnom naladení. Často sa do písania aj nútim, keďže človek je od prírody lenivec a myslím, že je dobré, ak sa človek z času načas udržiava v kondícii.

Čo sa z tvojho reálneho života prenáša do tvojich piesní? Odkiaľ berieš inšpiráciu? Inšpiráciou je mi život sám. Ľudská reč, emócie, príbehy, postoje, to všetko je nevyčerpateľná studnica nápadov. No a keby nejaký odborník zaoberajúci sa grafológiou, psychológiou, dostal do rúk moje rukopisy, určite by mal pred sebou jasný obraz môjho „ja“. Drvivú väčšinu vecí, ktoré sú v piesňach, zažívam na sebe. Podľa mňa je to najlepšie, keď si speváci píšu do úst sami to, čo chcú povedať ďalej.

Čo pre teba znamená popularita? Do akej miery ti lichotí a kedy sa stáva skôr príťažou? Zmenila ťa nejako popularita?

Ja som sa hýbal v médiách od svojich deviatich rokov. Bolo to nádherné obdobie Zlatej brány atď... A už vtedy na mňa deti na ulici ukazovali prstom. Či som sa zmenil teda povedať neviem, keďže ja si iný spôsob života, ako byť verejne známy, nepamätám.

Čo iné by si v živote rád robil, keby si nespieval a neskladal piesne? Na akom mieste stojí hudba a piesne v tvojom pomyselnom rebríčku najdôležitejších vecí v živote?

Hudba je sprievodným javom môjho života. Keby som muziku nerobil, bol by som herec, keby som nebol herec, športoval by som... Myslím, že je možné robiť toľko vecí, že nejako by som sa uživil. Veľmi veľa vecí ma baví. Od jazykov až po záhradku (smiech).

Igor Timko: „Hudba je sprievodným javom môjho života.“

Máš na slovenskej alebo zahraničnej hudobnej scéne (nemusí byť iba populárna) nejaký vzor alebo aspoň obľúbeného skladateľa či interpreta?

Tých je veľa a zároveň žiaden. Nejestvuje spevák, ktorého cestu by som rád absolvoval, už len kvôli tomu, že sme sami vytvorili istý súzvuk harmónie, charakterového spevu, kombináciu šiestich hláv v kapele... To je na tom to najkrajšie, že sme urobili niečo, čo žije vlastným životom. Na ostatných umelcov sa dívam len ako na kolegov, ktorým sa to darí viac alebo menej.

Čo pre teba znamená relax a oddych? Máš vôbec na to čas?

Vypnutý telefón je niekedy lepšia vec ako polhodinová masáž. Oddychujem, keď som so svojou najbližšou rodinou. Momentálne zažívam pocity, ktoré som nikdy predtým necítil a vrelo odporúčam založenie si vlast-

nej rodine každému – samozrejme, ak je presvedčený, že má s kým.

Keďže tento rozhovor sa pripravuje pre časopis ARTUŠ, ktorý je časopisom študentov Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity, ktorí sa pripravujú na budúce povolanie učiteľov materských a prvého stupňa základných škôl, zaujímalo by ma, či si ešte spomínaš na svoje škôlkarské časy a prvé roky v základnej škole. Čo by si aj na základe vlastných (dobrých či zlých) skúseností odporučil našim študentom ako budúcim pedagógom?

V prvom rade si myslím, že sa vydali na veľmi ťažkú a nevďačnú cestu. Poznám pár učiteľov, ktorí sa potýkajú s momentálne dospievajúcou mládežou a nestačím sa diviť. Za mojich detských čias sa také veci asi nediali a možno, že len starnem (smiech). Musím však priznať, že aj ja som zdrhol zo škôlky a že ma na základke pozval k sebe na debatu aj riaditeľ školy, no mal ma rád a tak som obišiel len s ústnym pokarhaním. Myslím, že by sa v prvom rade mali

deťom venovať rodičia v maximálne možnej miere. To osobne považujem za základ, no zatiaľ sú to odo mňa len prázdne reči. Syn má necelých osem mesiacov a zatiaľ je to OK. Opýtajte sa ma na tieto veci, keď bude mať osemnásť – snáď budem ešte mať dôvod na toľký optimizmus. Študentom želám veľa odvahy, sebazaprenia a vytrvalosti. Asi jediné, na čo im ostáva sa obrátiť a čím sa motivovať, je, že to robia pre budúcnosť krajiny. Otázkou je ale, koľkým z nich to bude stačiť?

Čo by si zahral v tejto chvíli nám – artušákom?

Toto nemám rád, keďže od nás môžeš zahrať čokoľvek bez toho, žeby som si vybral sám.

To máš tak ako rozhodovať sa medzi vlastnými deťmi, že ktoré z nich je to naj...

Prešov má veľa dobrých kapiel, či je to Peha alebo Komajota. Tak treba zahrať niečo od nich, veď sme v Prešove (smiech).

V mene celej redakcie ARTUŠA ti chcem poďakovať za odpovede, prajem ti veľa zdaru v osobnom aj hudobnom živote.

(vlf)

Na krste nového cédečka s Ľubomírom Feldekom.

Foto: súkromný archív Igora Timka.

Moyzesiana 2007

Foto na strane maď.

CHILDREN'S IDENTITY AND CITIZENSHIP IN THE VISEGRAD CONTEXT

DETSKÁ IDENTITA A OBČIANSTVO VO VYŠEGRÁDSKOM KONTEXTE

Ples PF 2007

Deň učiteľov

j a r m o k

Z aktuálnej ponuky Študentského servisného centra Prešovskej univerzity vyberáme:

• novinky

1. marca bolo do prevádzky slávnostne uvedené **vysunuté pracovisko ŠSC** (ŠSC 2) na Jarkovej 77. Pracovisko má slúžiť študentom PU ako miestnosť pre prácu s internetom, písanie a tlač seminárnych a iných prác. Je vybavené zatiaľ ôsmimi pracovnými stanicami (plánované rozšírenie na 11) a ČB laserovou tlačiarňou formátu A4. Pre jeho používanie platia rovnaké podmienky ako pre základné pracovisko ŠSC. Pri vstupe je potrebné preukázať sa študentskou čipovou kartou alebo indexom.

• dobrovoľnícka činnosť

Projekt združenia Euforion **Stanica Východ** hľadá dobrovoľníkov z radov študentov v Prešove. Ide o umelecko-mediálny projekt so zámerom kultivovať komunikáciu medzi rómskymi a nerómskymi obyvateľmi v Prešovskom regióne východného Slovenska.

Viac informácií nájdete na propagačnom materiáli v ŠSC alebo na stránke ŠSC.

Záujemcovia o prácu na projekte, hlásia sa osobne v ŠSC, alebo mailom na ssc@unipo.sk.

• brigády

Spoločnosť so sídlom v Prešove hľadá študenta na výpomoc s informačnou technikou a správou siete.

Kontakt: 0918 222 811 (p. Ivanová)

• práca

Medzinárodná spoločnosť so sídlom v Prešove zaoberajúca sa výrobou veľkoplošných materiálov na báze dreva vypisuje výberové konanie na obsadenie pozície **referent/ka obchodného oddelenia**.

Požiadavky: SŠ, VŠ vzdelanie, ruský jazyk aktívne, anglický jazyk pokročilo, užívateľská znalosť PC, výborné komunikačné schopnosti, spoľahlivosť a zodpovednosť

Motivačné listy s profesným životopisom a súhlasom so spracovaním osobných údajov zasielajte na e-mailovú adresu uchadzaci@kronospan.sk, alebo na adresu KRONOSPAN SK, s. r. o., Bardejovská 24, 080 01 Prešov.

• štúdium

Karpatská nadácia udelí v akademickom roku 2007/2008 dvom uchádzačom zo Slovenska **štipendium na podporu štúdia**, každému vo výške 2000 USD. Bližšie informácie o poskytnutí štipendia, ako aj kontaktné adresy a požiadavky, nájdete na stránke ŠSC.

Študentské servisné centrum Prešovskej univerzity

Ul. 17. novembra 13, 080 01 Prešov
(„starý“ internát – vchod od cesty)

Otváracie hodiny:

ŠSC: pondelok – piatok od 8:30 do 12:00 a od 13:00 do 16:00
(v utorok do 18:00)

ŠSC 2: pondelok – streda od 15:00 do 20:00, štvrtok – piatok
od 10:00 do 14:00

www.unipo.sk (sekcia Študentské servisné centrum)

ssc@unipo.sk

(mam, juh)

Letné festivaly 07:

ORANGE SUMMER MUSIC, Domaša: 6.-7.7.2007

ORANGE SUMMER MUSIC, Ružiná: 27.-28.7.2007

ORANGE SUMMER MUSIC, Duchonka: 10.-11.8.2007

POHODA, Trenčín – letisko: 20. – 21.7.2007

TOTO JE HIPHOP 07 FESTIVAL, Horná Streda pri Piešťanoch: 13. – 15.7.2007

DOUBLE X festival, Areál Slniečnych jazier – Senec: 30.06.2007

TOP FEST, Nové Mesto nad Váhom - Zelená Voda: 29. – 30.6.2007

ŽÁKOVIC OPEN, Trenčianske Bohuslavice: 27. – 28.7.2007

SUMMERBEACH RUDAVA, Rudava: 27. – 29.7.2007

OKEY LETO, Poprad: 3. – 4.8.2007

LOKAL LIFE 007, Kežmarok: 27. – 28.7.2007

POHODIČKA, Lipany: 31.08.2007

Festival dobrej hudby SIGORD 2007, Prešov – Delňa: 22. – 23.6.2007

FESTIVAL KULTÚRY A ŠPORTU, 35. ročník, Podhorod, august 2007

SOBRANSKÝ JARMOK, Sobrance, polovica septembra 2007

FINTICKÝ ODPUST, Fintice

ZRAZ MOTORKÁROV, Zemplínska Širava, august 2007

SUMMERFEST, kúpalisko Sobrance, začiatok augusta 2007

(ulf, jap)

Detské trubadúrske h(l)ody

Ja nie som žiaden tupec, ale **ostrec!**

...šťastný princ z toho všetkého **znešťastnel**.

Och, ale som sa dobre **napažrala**...

Milí televízni **prizerači!**

Ty si riadny **pudlík!** Správaš sa úplne pudovo...

Leňochia, hore sa! Je ráno.

Vlastnosťou mojej spolužiačky je **jednoduchota**.

Toaletný papier je ešte na jeden **otoč**.

Na tejto prednáške **sa osedíme, opíšeme**.

Tento kvietok krásne **voňkuje**.

VÍTAME TÝCH, ČO ČÍTAJÚ (ODZADU)!

GALLERY ART

Kľúčik

Zacvendžal kľúčik
Uvedomujem si že mi vypadol
Skôr než sa inštinktívne za ním
pohnem s údivom sledujem
strácajúcu sa prasklinu zvuku
v nočnom priestore až ju preklenie
môj zadržaný výdych

Ako po básni

Zápalky

Verše - poukladané zápalky
v škatuľke Rým hlavičiek
Keď sa vznieti jedna
vzbĺknu všetky
Nič nezachrániš

Ale ten plamienok

Dieťa

Dieťa - dômyselná skrinka
úsmevných pokladov
Nárazom prvej poučky sa
rozpadáva

Čo z trosiek poskladá
život

Všímni si

Všímni si bublinu na vode

Je dokonalejšia než kupola
východného chrámu
je farebnejšia ako gotické okno
je krehkejšia ako vianočné ozdoby

a ruka sa jej nedotkla

Azda užasnuté detské oči
v nej
sa tej kráse vyrovnajú

A nevinné dýchnutie ju pochová

Olovnička

Kamienok Jediná
drobnôstka stratená
na asfaltke

Cítiš jeho lahodný
chlad a ten znehybnený
tlkot na dlani
Čosi dávno zabudnuté
v tebe
sa budí Ani hláska nevydáš
- olovnička
istoty na okamih spustená
do hrude

Šperky M. Tokára vyšperkované jeho
mladickou tvorbou...

M. Imrichová

N. Pauerová

S. Sýkorová

ŠVOUK
23. 04. 2007

Výber z přihlášených a oceněných prac
KUEPV

M. Straková